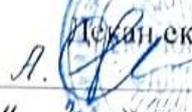

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра обліку та оподаткування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Л. **Анатолій ДІБРОВА**
« 20 » 04 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри обліку та оподаткування
Протокол № 8 від « 8 » 03 2023 р.
Завідувач кафедри обліку та оподаткування,
 Любов ГУЦАЛЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
 Гарант ОНП «Облік і оподаткування»
Любов ГУЦАЛЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАРАДИГМИ І КОНЦЕПЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ФАКУЛЬТЕТ

ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ
07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
ЕКОНОМІЧНИЙ

Розробники: професор кафедри обліку та оподаткування, доктор економічних наук,
професор, Гуцаленко Л.В., кандидат економічних наук, доцент, Гуренко Т.О.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Парадигми і концепції економічного контролю

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	07 «Управління та Адміністрування»	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	спеціальна (фахова)	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30	8
Практичні, семінарські заняття	30	8
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60	104
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	4

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування наукового світогляду та економічного мислення у майбутніх спеціалістів про теорії, парадигми, концепції, закономірності та тенденції розвитку економічного контролю як науки, практичної діяльності та вмінь критично їх застосовувати у власних наукових дослідженнях.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з сучасними теоріями, концепціями та парадигмами розвитку економічного контролю;
- формування вміння критично сприймати концепції розвитку економічного контролю та визначенні поточних та стратегічних можливостей його розвитку.

Предметом навчальної дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю» є теорії, парадигми, концепції, закономірності та тенденції розвитку економічного контролю як науки та його практичного застосування.

Після опанування дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю» здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії **повинен знати:**

- періоди та концептуальні засади розвитку і формування економічного контролю, як науки;
- парадигми, концепції та теорії економічного контролю;
- наукові спрямування в теорії контролю;
- провідних українських вчених, що досліджували теорію, праксеологію та практику контролю;

здобувач повинен уміти:

- розуміти теорію, методологію, принципи, функції, методики у сфері контролю;
- проводити системні наукові дослідження теорії та методології контролю при вивченні об'єкта дослідження;
- формувати нові наукові дослідницькі результати за обраною темою.

Основними організаційними формами дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю» є: лекції, практичні, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань та контрольні заходи (поточний та підсумковий контроль).

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) - Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

СК10. Здатність ідентифікувати вплив інтеграційних процесів на тактику реалізації аграрної політики, визначати перспективні напрямки розвитку аграрного бізнесу, оцінювати існуючі умови, проблеми та переваги, визначати їх вплив на практику обліку та оподаткування.

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН 14. Глибоко розуміти теоретичні та методичні аспекти бухгалтерського обліку та оподаткування господарської діяльності суб'єктів аграрного бізнесу, застосовувати їх в практичній діяльності для підвищення ефективності управління діяльністю таких суб'єктів.

Для засвоєння знань і формування вмінь, що передбачаються внаслідок вивчення дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю» можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка есе, тез доповідей, мультимедійних презентацій.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами матеріалу в час, вільний від аудиторних занять. Вона передбачає опрацювання, монографій, авторефератів, дисертацій, посібників, підручників, наукових публікацій фахових

та зарубіжних видань, міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності, міжнародних стандартів контролю, аудиту та інших навчально-методичних джерел та законодавства у сфері обліку, аудиту, контролю та оподаткування. Самостійна робота регламентується робочим навчальним планом і становить 80 годин.

Екзамен є формою підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю».

Згідно з навчальним планом *бюджет навчального часу* на вивчення дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю» становить 120 годин: для денної форми навчання: 20 год. Лекцій, 20 год. Практичні, 80 год. Самостійна робота.

Форма підсумкового контролю екзамен за результатами поточного та підсумкового контролю.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю»

Тема 1. Бухгалтерський облік – інформаційне джерело забезпечення дієвості контролю

1. Зв'язки обліку та контролю як галузей науки та управлінських функцій.
2. Взаємозв'язок інформаційної та контрольної функцій бухгалтерського обліку.
3. Функції бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю в системі управління.

Тема 2. Формування економічного контролю як науки

1. Економічний контроль і його класифікація.
2. Мета та завдання контролю як галузі наукових знань.
3. Генезис контролю в контексті поглядів світових економічних шкіл: німецька школа контролю, англо-американська школа контролю, італійські школи контролю, інші школи контролю.
4. Концептуальні підходи до визначення і класифікації принципів контролю.

Тема 3. Розвиток парадигм і концепцій економічного контролю

1. Парадигми економічного контролю: державного, незалежного, внутрішнього
2. Об'єкт і предмет економічного контролю як галузі наукових знань.
3. Причини та зміст удосконалення парадигми економічного контролю.
4. Концептуальні підходи в наукових дослідженнях вчених до контролю, як галузі знань.

Тема 4. Моделювання систем економічного контролю

1. Сучасні парадигми внутрішнього контролю.
2. Методологія формування системи контролю: суть, види, принципи, особливості стратегічного підходу.
3. Цільова спрямованість системи контролю підприємств стратегічної орієнтації.

Тема 5. Генезис та характеристика видів, форм і суб'єктів контролю

1. Генезис розвитку видів та форм контролю в різних секторах економіки.
2. Централізована і децентралізована організація внутрішнього контролю.
3. Ризик-орієнтоване планування контрольних заходів.
4. Взаємодія компонентів внутрішнього контролю відповідно до концепції COSO.

Тема 6. Методологічне забезпечення економічного контролю

1. Методологічні основи проведення контролю з використанням стандартів.
2. Стандартизація проведення контрольних заходів на основі аналізу ризиків.
3. Уніфікація звітних документів за результатами контрольних заходів.

Тема 7. Обмежуючі параметри та рівні координації економічного контролю

1. Аналіз нормативно-правового забезпечення контролю та виявлення системних недоліків законодавчого регулювання.
2. Координація та формування ефективної системи контролю в бюджетному процесі та господарській діяльності.
3. Норма контролю як підстава встановлення результатів контролю.

Тема 8. Контроль в системі економічної безпеки суб'єктів господарювання

1. Місце контролю в системі управління та його роль у забезпеченні економічної безпеки.
2. Об'єкти реального сектору економічного контролю (в т. ч. аграрного сектору економіки).
3. Об'єкти монетарного сектору економічного контролю.

**Структура навчальної дисципліни
«Парадигми і концепції економічного контролю»**

- для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви атестацій і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
го		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
РОЗДІЛ 1. ЕВОЛЮЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЙОГО РОЗВИТКУ												
Тема 1. Бухгалтерський облік – інформаційне джерело забезпечення дієвості контролю	14	4	4	-	-	6	15	1	1	-	-	13
Тема 2. Формування економічного контролю як науки	10	2	2	-	-	6	15	1	1	-	-	13
Тема 3. Розвиток парадигм і концепцій економічного контролю	17	4	4	-	-	9	15	1	1	-	-	13
Тема 4. Моделювання систем економічного контролю	17	4	4	-	-	9	15	1	1	-	-	13
Разом за розділом 1	58	14	14	-	-	30	60	4	4	-	-	52
РОЗДІЛ 2. НАУКОВІ СПРЯМУВАННЯ В ОБЛІКОВІЙ ТЕОРІЇ												
Тема 5. Генезис та характеристика видів, форм і суб'єктів контролю	14	4	4	-	-	6	15	1	1	-	-	13
Тема 6. Методологічне забезпечення економічного контролю	15	4	4	-	-	7	15	1	1	-	-	13
Тема 7. Обмежуючі параметри та рівні координації економічного контролю	15	4	4	-	-	7	15	1	1	-	-	13
Тема 8. Контроль в системі економічної безпеки суб'єктів господарювання	18	4	4	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Разом за розділом 2	62	16	16	-	-	30	60	4	4	-	-	52
Усього годин	120	30	30	-	-	60	120	8	8	-	-	104

4. Теми семінарських занять

(не передбачено навчальним планом)

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Бухгалтерський облік – інформаційне джерело забезпечення дієвості контролю	4
2	Тема 2. Формування економічного контролю як науки	2
3	Тема 3. Розвиток парадигм і концепцій економічного контролю	4
4	Тема 4. Моделювання систем економічного контролю	4

5	Тема 5. Генезис та характеристика видів, форм і суб'єктів контролю	4
6	Тема 6. Методологічне забезпечення економічного контролю	4
7	Тема 7. Обмежуючі параметри та рівні координації економічного контролю	4
8	Тема 8. Контроль в системі економічної безпеки суб'єктів господарювання	4
Разом		30

6. Теми лабораторних занять

(не передбачено навчальним планом)

7. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачів.

Контрольні питання

1. Роль контролю в системі управління.
2. Контрольні функції бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю як функцій управління.
3. Економічний контроль і його класифікація.
4. Взаємозв'язок інформаційної та контрольної функцій бухгалтерського обліку.
5. Зв'язки обліку та контролю як галузей науки та управлінських функцій.
6. Функції бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю в системі управління.
7. Мета та завдання контролю як галузі наукових знань.
8. Принципи контролю: проблематика визначення.
9. Підходи до використання економічного аналізу в контрольній діяльності.
10. Науково-методичний інструментарій економічного аналізу при здійсненні контрольних процедур.
11. Концептуальні підходи до визначення і класифікації принципів внутрішнього контролю.
12. Проблеми систематизації принципів контрольно-процесуальної діяльності.
13. Зародження контролю в різних країнах світу.
14. Генезис контролю в контексті поглядів німецької школи контролю.
15. Генезис контролю в контексті поглядів англо-американської школи контролю.
16. Генезис контролю в контексті поглядів італійської школи контролю.
17. Генезис контролю в контексті поглядів інших шкіл контролю.
18. Мета та завдання контролю як галузі наукових знань.
19. Міждисциплінарні зв'язки контролю як науки.
20. Концептуальні основи організації контролю.
21. Загальні та спеціальні принципи контролю в сільському господарстві України.
22. Внутрішньогосподарський контроль як сегмент системи управління підприємством: сучасний стан та пріоритети розвитку.

23. Об'єкт і предмет економічного контролю як галузі наукових знань.
24. Періодизація розвитку контролю в обліковій літературі.
25. Концептуальні підходи в наукових дослідженнях вчених до контролю, як галузі знань.
26. Причини та зміст удосконалення парадигми економічного контролю.
27. Парадигми державного фінансового контролю.
28. Парадигми незалежного контролю.
29. Парадигми внутрішнього контролю.
30. Наукові дослідження сучасної парадигми внутрішнього контролю.
31. Методологія формування системи контролю: суть, види, принципи, особливості стратегічного підходу.
32. Концептуальні підходи в наукових дослідженнях вчених до контролю, як галузі знань.
33. Цільова спрямованість системи контролю підприємств стратегічної орієнтації.
34. Генезис розвитку видів та форм контролю в різних секторах економіки.
35. Централізована організація внутрішнього контролю.
36. Децентралізована організація внутрішнього контролю.
37. Ризик-орієнтоване планування контрольних заходів.
38. Взаємодія компонентів внутрішнього контролю відповідно до концепції COSO.
39. Стандартизація проведення контрольних заходів на основі аналізу ризиків.
40. Методологічні основи проведення контролю з використанням стандартів.
41. Уніфікація звітних документів за результатами контрольних заходів.
42. Аналіз нормативно-правового забезпечення контролю та виявлення системних недоліків законодавчого регулювання.
43. Координація ефективної системи контролю в бюджетному процесі та господарській діяльності.
44. Формування ефективної системи контролю в бюджетному процесі та господарській діяльності.
45. Норма контролю як підстава встановлення результатів контролю.
46. Сутність категорії «фінансової» та «економічної» безпеки.
47. Суб'єкти господарювання в системі безпеки підприємництва.
48. Концептуальні основи управління безпекою підприємництва.
49. Узагальнена оцінка рівня фінансової безпеки підприємництва.
50. Місце контролю в системі управління та його роль у забезпеченні економічної безпеки.
51. Об'єкти реального сектору економічного контролю.
52. Об'єкти аграрного сектору економіки.
53. Об'єкти монетарного сектору економічного контролю.
54. Сучасні парадигми внутрішнього контролю.
55. Внутрішній контроль підприємства, як основа протидії загрози.
56. Моніторинг рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання.
57. Формування системи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства з урахуванням впливу підприємницьких ризиків.

58. Комплаєнс-ризика у системі забезпечення економічної безпеки підприємства.

59. Основи методики контролю (аудиту) економічної безпеки підприємства

60. Стратегічний аналіз та контроль економічної безпеки підприємства.

61. Парадигма економічного контролю в системі гармонійного (сталого) розвитку.

62. Методика застосування методичних прийомів контролю в умовах невизначеності.

63. Концепція соціального контролю в теорії соціальних систем.

64. Концепція екологічного контролю в економічній системі.

65. Сертифікація контролю: організаційно-методологічні підходи.

66. Професійні аспекти підвищення кваліфікації контролерів, аудиторів.

Індивідуальна робота

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії виконуються відповідно до освітньо-наукової програми.

Метою виконання індивідуального завдання є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної роботи.

Правильна організація індивідуальної роботи здобувача має вирішальне значення для успішного складання ним екзамену з дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю».

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

- прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал;
- ознайомитись із законодавством, що регулює питання економічного контролю у господарській діяльності, монографіями, авторефератами, дисертаціями, посібниками, підручниками, іншими навчально-методичними джерелами, що рекомендовані для ознайомлення;

- виконати індивідуальне завдання і подати його у встановлений термін для перевірки викладачу на консультації.

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань передбачають ознайомлення (конспектування, моделювання, написання есе чи тез доповідей, оцінка наукових поглядів на досліджувану проблему та формування власного бачення, тощо) із першоджерелами, що враховують зміст усіх тем робочої програми.

Варіанти практичних завдань задаються викладачем дисципліни після прочитаної лекції. Індивідуальність завдання підтримується різними комбінаціями виконання завдань.

Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно вимог вищої школи, а результати виконання поданого на перевірку завдання відображаються записом «зараховано», «не зараховано».

Завдання індивідуальної роботи

1) Проаналізувати наукові праці:

1. Голов С. Система глобального бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 3. С. 3 – 12.

2. Гуцаленко Л.В., Колеснікова О.М. Нефінансова та управлінська звітність

– інформаційний інструмент управління ризиками. *Економіка і управління бізнесом*. Том 13 № 4, 2022, С. 14 – 23. URK: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/16811>.

3. Дерій В.А. Види економічного контролю за діяльністю підприємств: аналіз і узагальнення поглядів на проблему. *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/vidi-ekonomichnogo-kontrolyu-za-diyalnistyupidpriemstv-analiz-i-uzagalnennya-poglyadiv-na-problemu.html>.

4. Дорош Н.І., Яцик Т.В. Інтегрована модель внутрішнього контролю підприємства: адаптація закордонного досвіду в Україні. *Економічний аналіз: зб. наук. праць Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Том 22. № 2. С. 68 – 74.

5. Засадний Б.А. Взаємодія компонентів внутрішнього контролю відповідно до концепції COSO. *Серія Економічні науки. Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 30. Ч. 4. 2018. С. 102 – 106.

6. Кірейцев Г.Г. Вплив економічної теорії на вдосконалення методології бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць. Спец. вип. Ч.1; відп. ред. М. М. Коцупатрий*. Київ: КНЕУ, 2007. 200 с.

7. Петренко С. Якість бухгалтерського обліку як об'єкт оцінки інформаційного забезпечення внутрішнього контролю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 2. С. 26 – 30.

8. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції: монографія Мельник Т.Г. [та ін.]. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. 226 с.

9. Сметанко О.В. Удосконалення процесу ідентифікації та реагування на ризики службою внутрішнього аудиту. *Економічний часопис-XXI*. 2014. № 11–12. С. 135 – 139.

10. Чудовець В.В. Теоретико-практичне обґрунтування видів економічного контролю. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. Випуск 7 (25). Ч. 3. 2010. С. 466 – 472.

11. Шестерняк М.М. Методи і форми контролю: проблеми визначення. *Серія Економічні науки. Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 26. Частина 2. 2017. С. 154 – 156.

2) Підготувати тези доповідей за напрямом дослідження з врахуванням парадигм та концепцій економічного контролю.

Зразок завдання для визначення рівня засвоєння знань здобувачів

Зразок

НУБіП України

Ф-7.5-2.1.6-20

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
Третій (освітньо-науковий) рівень Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Кафедра обліку та оподаткування	Екзаменаційний білет № 1 з дисципліни <u>«Парадигми і концепції економічного контролю»</u>	Затверджую Зав. кафедри Гуцаленко Л.В. 20 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Розвиток парадигм економічного контролю			
2. Контроль в системі економічної безпеки			
Тестові завдання			
Питання 1. Інтеграція України у світове співтовариство передбачає, що вітчизняна система контролю повинна відповідати:			
1	положенням Лімської декларації		
2	ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»		
3	Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку		
4	вірна відповідь відсутня		
Питання 2. Комплекс знань та заснована на них сукупність спостережень і перевірок контролюючими органами функціонування й розвитку економічної системи відповідно до вимог економічних законів, чинного законодавства, прийнятих управлінських рішень:			
1	фінансовий контроль		
2	економічний контроль		
3	внутрішній контроль		
4	аудит		
Питання 3. У 1992 році Комітет спонсорських організацій Комісії Тредуей (COSO) опублікував:			
1	Стандарти внутрішнього аудиту		
2	Інтегровану Концепцію зовнішнього контролю		
3	Інтегровану Концепцію внутрішнього контролю		
4	вірна відповідь відсутня		
Питання 4. Сукупність стандартів, процесів, процедур та структур, які забезпечують основу для здійснення внутрішнього контролю організації – це:			
1	середовище контролю		
2	оцінка ризику		
3	здійснення контролю		
4	інформація і комунікація		
Питання 5. Поняття «контроль» пов'язується із системою управління і визначається:			
1	як елемент управлінської діяльності		
2	є складовою частиною управління		
3	є системою спостереження та перевірки		
4	всі варіанти вірні		
Питання 6. Компоненти внутрішнього контролю:			
1	внутрішнє середовище		
2	оцінка ризиків		
3	заходи контролю		
4	інформація та комунікація		

5	моніторинг та оцінка
Питання 7. Виражає внутрішній зв'язок і спосіб організації контролю, дозволяє розкрити його зміст та вказує техніку її здійснення:	
1	тип контролю
2	вид контролю
3	метод контролю
4	форма контролю
Питання 8. Завдання контролю, їх загальна цільова спрямованість:	
1	соціальні
2	економічні
3	організаційні
4	адміністративно -управлінські
5	юридичні
Питання 9. Можна констатувати зародження державного фінансового контролю в:	
1	Єгипті
2	Вавилоні
3	Китаї
4	всі варіанти вірні
Питання 10. Об'єкти контролю в системі економічної безпеки підприємства:	
1	процеси функціонування підприємства
2	результати функціонування підприємства
3	джерела ресурсів
4	всі варіанти вірні

8. Методи навчання.

При викладанні дисципліни «Парадигми і концепції економічного контролю» передбачається застосування таких методів навчання як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- 1) лекція – для розкриття сутності наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою;
- 2) бесіда – для усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних за допомогою діалогу;
- 3) наочні методи – використання демонстрації та ілюстрації;
- 4) проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу здобувачам у виділенні та «прийнятті» проблемного завдання для активізації мислення здобувачів, яке спрямовано на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації;
- 5) пояснювально-демонстраційний метод – для передання великого масиву інформації;
- б) дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

7) кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу;

8) презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань;

9) семінари-конференції, круглі столи.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 24 травня 2017 року, протокол № 11 із внесеними змінами Вченою радою НУБіП України 29 травня 2020 р., протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Критерії оцінювання знань усного та письмового опитування.

Критеріями оцінки усного та письмового опитування є:

- повнота і правильність відповіді;
- ступінь усвідомлення, розуміння вивченого;
- повне оформлення відповіді.
- Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та в процесі здійснення самостійної роботи за такими напрямками: експрес-опитування, тести, індивідуальні завдання та інші через систему ELEARN.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Аспіранти зобов'язані складати екзамени відповідно до вимог навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Зміст екзаменів і заліків визначається робочими програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (затв. Вченою радою НУБіП України 24 травня 2017 року, протокол № 11

із внесеними змінами Вченою радою НУБіП України 29 травня 2020 р., протокол №10).

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 вище вказаного положення.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Нормативні документи.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Парадигми і концепції економічного контролю. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи при підготовці здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Київ: НУБіП України. 2023. 42 с.
4. Інтернет-ресурси.
5. Електронний навчальний курс: Парадигми і концепції економічного контролю для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4373>.

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрушків Б.М., Малюта Л.Я. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. 180 с.
2. Артюх О.В. Принципи контролю: проблематика визначення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Випуск 6, Ч.1, 2016. С. 20 – 24.
3. Бардаш С.В. Класифікація принципів контролю як складного поліморфного явища. *Економіка та держава*. 2012. № 7. С. 4-8.
4. Бортник Н.П., Єсімов С.С. Принципи фінансового контролю в системі інвестиційно-правової політики. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Сер. Юридичні науки. 2015. № 824. С. 14-20.
5. Бугай Н.О. Внутрішньогосподарський контроль як сегмент системи управління підприємством: сучасний стан та пріоритети розвитку. *Ефективна економіка*. № 10, 2016. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197268572.pdf>.
6. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку. Ч.І. Навчальний посібник. Житомир: ЖІТІ, 1999. 928 с.

7. Бюджетний кодекс України від 08. Лип. 2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
8. Виговська Н. Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація : моногр. Житомир : ЖДТУ, 2008. 532 с.
9. Воронко Р.М. Концептуальні підходи до визначення і класифікації принципів внутрішнього контролю. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія «Економічна»*. 2015. Вип. 48. С. 32 – 38.
10. Гаєвська Н.І., Селезньов О.В. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Київ: Аудиторська палата України, 2006. 1146 с.
11. Гаращук В.М. Доктрина контролю та нагляду в управлінні. Правова доктрина України – основа формування правової системи держави : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій 20- річчю НАПрН України та обговоренню 5-ти том. монографії «Правова 202 доктрина України», м. Харків, 20–21 листопада 2013 р. Харків : Національна академія правових наук України. 2013. С. 201-207.
12. Гетманець О.П. Правові принципи бюджетного контролю. Форум права. 2017. № 5. С. 84-90.
13. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : моногр. К. : Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
14. Голов С. Генезис управлінського обліку. Бухгалтерський облік і аудит. 2017. №7-8. С.2-24.
15. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
16. Гуцаленко Л.В. Адаптивна система обліку і контролю результатів діяльності сільськогосподарських підприємств: моногр. К.: ННЦ ІАЕ, 2010. 372 с.
17. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О. Облікова політика: національний та зарубіжний підходи. *Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung*. Korneev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. 714 p., С. 576 – 584.
18. Гуцаленко Л.В., Миськів Л.П. Інституціональні імперативи органічного виробництва в забезпеченні концепції біоекономічної орієнтації. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. №1 0. 2021. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9423>.
19. Гуцаленко Л.В., Колеснікова О.М. Нефінансова та управлінська звітність – інформаційний інструмент управління ризиками. Економіка і управління бізнесом. Том 13, № 4, 2022. С. 14 – 23. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/16811>.
20. Гуцаленко Л.В., Коцупатрий М.М., Марчук У.О. Внутрішньогосподарський контроль: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2014. 496 с.
21. Гуцаленко Л.В. Виклики сьогодення до розвитку бухгалтерської професії. Матеріали Всеукраїнського круглого столу «Ринкове позиціонування фахівців з обліку і оподаткування: виклики та пріоритети» (21 жовтня 2020 року) / відп. ред. Є.В. Калюга. К.: НУБіП України, 2020.
22. Гуцаленко Л.В. Генезис наукових підходів до інформаційної функції

бухгалтерського обліку. Матеріали IV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством». ПНАУ. 2021 (31.03.2021, м. Полтава)

23. Гуцаленко Л. В., Іщенко Н. В., Титаренко А.В. Дефініції сутності соціальний капітал, як складової інтелектуального капіталу підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. № 3, 2023. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1279>.

24. Гуцаленко Л.В. Дієвість контрольної функції обліку в управлінні трансакційними витратами підприємства. *Науковий вісник Сухомлинського: Миколаїв*, № 1. 2018 р., С.114 – 121.

25. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О. Інтегрована звітність – концепції та парадигми обліку в досягненні цілей сталого розвитку. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. №7. 2021. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9069>

26. Гуцаленко Л. В. Контроль як функція управління. *Materiály IV mezinárodní vědecko – praktická konference «Evropská věda XXI století. 2008»*. Díl 3. *Ekonomické vědy: Praha. Publishing House «Education and Science» s.r.o.* 88 stran. С. 60 – 62.

27. Гуцаленко Л. В., Ніколенко М.С., Адаптація контрольної функції обліку розрахунків з працівниками відповідно до змін національного законодавства в умовах воєнного стану. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. № 9, 2022. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/541>

28. Дерій В.А. Види економічного контролю за діяльністю підприємств: аналіз і узагальнення поглядів на проблему. *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/vidi-ekonomichnogo-kontrolyu-zadiyalnistyupidpriemstv-analiz-i-uzagalnennya-poglyadiv-na-problemu.html>.

29. Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту: Постанова Кабінету мін. України від 28.09.2011 р. № 1001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1001-2011-%D0%BF>.

30. Дорош Н.І., Яцик Т.В. Інтегрована модель внутрішнього контролю підприємства: адаптація закордонного досвіду в Україні. *Економічний аналіз: зб. наук. праць Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Том 22. № 2. С. 68 – 74.

31. Дрозд І.К. Контроль економічних систем: монографія. Контроль: Імекс-ЛТД, 2004. 312 с.

32. Живко З. Б. Методологія управління економічною безпекою підприємства : монографія. Львів : Вид-во Ліга-Прес, 2013. 474 с.

33. Жук В. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки : моногр. К. : ННЦ ІАЕ, 2009. 648 с.

34. Жук В.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. – 408 с.

35. Жук В.М. Розвиток функцій бухгалтерського обліку. *Економіка АПК*. 2016. №6. С. 71-76

36. Засадний Б.А. Взаємодія компонентів внутрішнього контролю відповідно до концепції COSO. *Серія Економічні науки. Науковий вісник Херсонського*

державного університету. Випуск 30. Ч. 4. 2018. С. 102 – 106.

37. Этический кодекс INTOSAI URL: <https://www.eurosai.org/ru/topMenu/ISSAI.html>.

38. Кірейцев Г.Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета: науч. докл. изд. 2-е, перераб. и доп. Житомир : ЖГТУ, 2008. 76 с.

39. Кодекс етики професійних бухгалтерів. URK: https://lexinform.com.ua/wp-content/uploads/2018/09/Code-of-Ethics_ukr.pdf.

40. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

41. Коломоець Т.О., Матвієнко П.Д. Принципи як елемент механізму контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. *Адміністративне право і процес*. 2012. № 2. С. 31-42.

42. Кондов К.В. Концепція соціального контролю в теорії соціальних систем Толкотта Парсонса. *Український соціум*. № 3, 2017. С. 9 – 19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2017_3_3.

43. Король С.Я. Контроль як функція обліку й управління. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. № 1 (5), 2016. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/79178>.

44. Кравчук М.Ю. Загальні та спеціальні принципи контролю в сільському господарстві України. *Вісник Запорізького національного університету*. № 2, 2011. С. 163 – 171.

45. Лазаришина І.Д., Мельниченко І.В., **Гуренко Т.О.**, Мельянкова Л.В. Облік і аудит в туризмі: навч. посібник. Київ: ЦП «Компринт» 2019. 342 с.

46. Лімська декларація керівних принципів контролю від 01.01.1977 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/604_001.

47. Ліпкан В.А. Контрольне право як атрибутивний елемент української системи права. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 8. С. 7 – 10.

48. Метелиця В. М. Шляхи розвитку громадського професійного об'єднання аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України. *Облік і фінанси АПК*. 2011. № 2. С. 62–68.

49. Методичні рекомендації щодо застосування поняття контролю: затв. Прот. Рішенням Антимонопольного комітету України від 01 лист. 2018 р. URL: <https://amcu.gov.ua/npas/metodichni-rekomendaciyiyi-shchodo-zastosuvannya-ponyattya-kontrolyu>.

50. Міжнародні стандарти якості, аудиту, огляду. Іншого надання впевненості та супутніх послуг. URL: http://apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf.

51. Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI). URL: <https://www.eurosai.org/ru/topMenu/ISSAI.html>.

52. Мулик Я. І. Обліково-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємств : дис. канд. екон. наук: 08.00.08. Вінницький нац. аграрн. ун-т, 2015. 22 с.

53. Новашок Д.О. Концепції ефективного та загального контролю у міжнародному праві: теорія та практика. Одеса, 2018. 33 с.

54. Обушна Н.І. Модернізація системи державного фінансового контролю в

Україні в контексті утвердження парадигми публічного аудиту. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2016. № 4. С. 64-71.

55. Олійник О.В., Барановська Т.В. Економічний аналіз у системі контролю: взвемопроникнення науково-методичного інструментарію. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56279/5/Oliinyk_Ekonomichnyi_analiz.pdf;jsessionid=B88BEE7B94886BEC979BFA2878E4EAD.

56. Орлик О.В. Економічна безпека підприємства: властивості, стратегія та методи забезпечення. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: колективна монографія. Дніпропетровськ: «ФОП Дробязко С.І.», 2014. Т. 2. С. 176 – 182.

57. Офіційний сайт Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI)). URL: <https://www.intosai.org/ru/dokumenty/svobodnyi-dostup>.

58. Перелік документів і відомостей, що підлягають перевірці під час попереднього документального контролю, затверджується Кабінетом Міністрів України – Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) від 24.10.2018 р. № 960. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-%D0%BF#Text>.

59. Петренко С. Якість бухгалтерського обліку як об'єкт оцінки інформаційного забезпечення внутрішнього контролю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 2. С. 26 – 30.

60. Податковий кодекс України від 02.12.2011 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

61. Положення про Державну аудиторську службу України від 03 лют. 2016 р. № 43. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/43-2016>.

62. Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: затв. Постановою Кабінету мін. України від 20 квіт. 2006 р. № 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text>.

63. Посібник зі стандартів внутрішнього контролю для державного сектору, розроблений Комітетом з внутрішнього контролю Міжнародної організації вищих контролюючих органів (INTOSAI). URL: https://www.mil.gov.ua/content/pdf/vnytr_control/Internal%20Control%20Standards_ukr.pdf.

64. Прасюк В.М. Державний фінансовий контроль: визначення поняття. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Вип. 3(28). Т. 2. С. 97-102. URL: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i3\(28\).367](https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i3(28).367).

65. Прасюк В.М. Принципи державного фінансового контролю: загальна характеристика. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Вип. 4(29). Ч. 2. С. 155-160.

66. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://www.rada.gov.ua>.

67. Про громадський контроль: Проект Закону України від 13.05.2015 р. №

2731-1. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH2411AA>.

68. Про затвердження Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту: затв. наказом Мінфіну України від 29.09.2011 р. № 1217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1195-11>.

69. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26 січня 1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.

70. Про окремі заходи щодо забезпечення державного фінансового контролю: затв. Постановою Кабінету мін. України від 27 верес. 2022 р. № 1119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1119-2022-%D0%BF#Text>.

71. Різник Н.С., Корецька Н.І. Теорії та змістово-типологічні характеристики безпеки підприємства. *Економічний форум*. 2013. № 1. С. 238 – 243.

72. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції: монографія Мельник Т.Г. [та ін.]. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. 226 с.

73. Савченко В.М., Колос Н.М. Взаємозв'язок інформаційної та контрольної функцій бухгалтерського обліку. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. Випуск 18, ч. II, 2010. С. 23 – 26.

74. Синюгіна Н.В. Теоретичні узагальнення змісту принципів державного фінансового контролю в Україні. *Економіка: реалії часу*. № 3 (8), 2013. С. 106 – 111.

75. Сметанко О.В. Удосконалення процесу ідентифікації та реагування на ризики службою внутрішнього аудиту. *Економічний часопис-XXI*. 2014. № 11–12. С. 135 – 139.

76. Сметанко А.В. Классификация и характеристика принципов внутреннего аудита в акционерных обществах. *Вестник финансового университета. Международный научно-практический журнал*. 2014. № 2 (80). С.49–59.

77. Стратегічний менеджмент: навч. посібник / О.Д. Гудзинський, С.М. Судомир, Т.О. Гуренко, Ю.С. Гудзинська, М.Р. Судомир. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2020. 314 с.

78. Стратегічний розвиток підприємств аграрної сфери економіки України: аналітико-прогнозна оцінка: кол. моногр. / за заг. ред. В.К. Савчука. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 366 с.

79. Федоров С.Є. Фінансовий контроль як абстрактна категорія фінансового права: проблеми сприйняття. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 4. С. 207-211.

80. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук ; за ред. Т. Г. Васильціва. Львів : Ліга-Прес 2012. 386 с.

81. Фісуненко П.А. Організаційно-економічний механізм контролю ефективності використання ресурсів підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. № 1(48). С. 300-304.

82. Чая В.Т., Гогія К.А. Концептуальные основы организации контроля и аудита. *Аудит и финансовый анализ*. 2011. № 4. С. 230 – 235.

83. Черевко О. В., Мігус І. П., Зачосова Н. В. Стратегічні пріоритети детінізації економіки України у системі економічної безпеки : макро та мікро

вимір : монографія. Черкаси : Вид-во ПП Чабаненко Ю. А. Черкаси, 2014. 370 с.

84. Чудовець В.В. Теоретико-практичне обґрунтування видів економічного контролю. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. Випуск 7 (25). Ч. 3. 2010. С. 466 – 472.

85. Шестерняк М.М. Методи і форми контролю: проблеми визначення. *Серія Економічні науки. Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 26. Частина 2. 2017. С. 154 – 156.

86. Яремко І.Й., Лемішовська О.С.. Історія обліку, аналізу та аудиту: навч. посібник . Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 220 с.

87. Ярмак І.М. Поняття принципів фінансового контролю. *Фінансове право: Європейські перспективи*. 2013. № 11. С. 184–191.

88. Application of International Accounting Standards by Enterprises in the Context of Modern Challenges: collective monograph / Beldii A.M., Boyarova O.A., Derevianko S.I., Gutsalenko L.V., Hanyaylo O.M., Hurenko T.O., Kolesnikova O.M., Kryvorot O.Hr., Kuzyk N.P., Lytvynenko V.S., Meliankova L.V., Myskiv L.P., Popova O.O., Shara Y.Yu., Shevchuk K.V., Sliesar T.M., Vakulyk D.A. / National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2022. – 275 p.

89. Hurenko T. Risks of accounting and their influence on management decisions. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій. Серія «Економіка і управління. Вип. 50. К.: ДУІТ, 2021. 150 с. (С. 96 – 103) DOI: <http://doi.org/10.32703/2664-2964-2021-50>.

90. Hurenko T. Internal control as a management function. BoScience Publisher , Chicago, USA. 2022 [Збірник MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-18-20.05.22.pdf](#).

91. Hutsalenko L, Lepetan I. Ecological-oriented approach in providing of sustainable development of ukraine's agrarian sector: place and role of accounting. In *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie. medzinárodná vedecká konferencia. Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, 7.-9. septembra 2021, (Skalica, Slovensko)*. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2021. ISBN 978-80-225-4847-2.

92. Gutsalenko L.V., Fabiianska V.Yu. Organizational and methodological aspects of the audit planning of financial statement. Financial support for the functioning of the agricultural sector in modern conditions. N. Davydenko, O. Gudz, L. Gutsalenko, Ye. Kaliuha, N. Prokopenko, N. Trusova and others: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Davydenko N.M.] – Collective monograph – Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2020.

93. Liubov Hutsalenko, Uliana Marchuk. Winemaking and enotourism in Ukraine: the impact on industry accounting system. *Sborník z mezinárodní vědecké conference. Účetnictví a auditing v procesu světové harmonizace*. Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica – 04-06.09. 2020. p. 42 – 48.

94. Liubov Gutsalenko, Uliana Marchuk, Serhiy Zabolotnyy, Nataliia Ostapiuk, Natalia Tsaruk, 2022. Categorical Characteristics of Wine Classifications in the System of Internal Regulation of Accounting. *European Research Studies Journal*, Volume XXV, Issue 2, 543-554. URL: <https://ersj.eu/journal/2972>.

95. Prodanchuk M. A., Tripak M.M., Hutsalenko L.V., Myskiv L.P., Shevchuk N.

S. ORGANIZATION ASPECTS OF THE INTEGRATED REPORTING FORMATION. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2021. № 5(40). WoS <https://www.webofscience.com/wos/author/record/112990>. URL: <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/3555/3351>.

Інформаційні ресурси

1. <https://nubip.edu.ua/node/17325> – Електронна бібліотека НУБіП України
2. <http://rp.gov.ua/home/> – Рахункова палата України.
3. <https://customs.gov.ua/> – Державна митна служба України.
4. <https://www.finance.ua> – Фінанси України.
5. <https://dasu.gov.ua/> – Державна аудиторська служба України.
6. <https://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет Міністрів України.
7. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.І. Вернадського.
8. <https://www.mof.gov.ua/uk> – Міністерство фінансів України.
9. <https://mof.gov.ua/uk/state-fiscal-service-state-fiscal-service> – Державна фіскальна служба України.
10. <https://www.treasury.gov.ua/> – Державна казначейська служба України.
11. <https://www.rada.gov.ua/> – Верховна Рада України.
12. <http://apu.com.ua/> – Аудиторська палата України.
13. www.zakon.rada.gov.ua.
14. <http://www.ukurier.gov.ua/> – Газета «Урядовий кур'єр»
15. <https://buhgalter911.com/uk/> – Бухгалтер 911.
16. <http://www.bank.gov.ua> – сайт Національного банку України.
17. <http://magazine.faaf.org.ua/> – Облік і фінанси АПК. Бухгалтерський портал.